

REGU § 66

OECD-projekt, öars ekonomi och reformdesign

Ärendenummer: RS 2024/1283

Regionalt utvecklingsutskotts förslag till regionstyrelsen

- Informationen godkänns.

Sammanfattning

Projektet ”Öars ekonomi och reformdesign” har för Sveriges del avslutat analysfasen. OECD har överlämnat de slutliga kapitlen för Sverige och för Kroatien, medan överlämnandet av kapitlen för Grekland ännu inte ägt rum.

Övriga händelser under mars handlar om medverkan vid Skärgårdsriksdagen den 5 mars 2025.

Lägesrapporten tar upp:

- Återrapportering från Skärgårdsriksdagen den 5 mars 2025.
- Projektets progression.

Återrapportering från Skärgårdsriksdagen 2025, den 5 mars, Stockholm

Årets Skärgårdsriksdag ägde rum i Landstingshusets i Stockholm (se bifogade minnesanteckningar). Genom medverkan av Finlands jordbruksdepartement, som handhar skärgårdsfrågorna och en hel del fokus på EU-nivån och det arbete som vi gör inom ramen för vårt projekt, så fanns det en tyngdpunkt mot utblick.

Roland Engkvist, Region Gotland, presenterade det pågående TSI-projektet. Mottagandet visade på ett starkt intresse, men också frågor kring betydelsen av att ta in erfarenheter från olika ö-verkligheter.

I Finland pågår ett arbete med en revidering av den nationella skärgårdslagen och nya bestämmelser. Den nationella skärgårdslagen kom en gång till som ett svar på avfolkning i skärgårdarna. Med över 40 år på nacken så finns det vissa brister, bland annat otydliga kriterier för vad som klassificeras som skärgårdskommun och att en del paragrafer inte längre är aktuella. Just systemet med klassificering är sådant som tar en del tid och engagerar, då det med klassificeringen följer inslag av olika nivåer av stöd till service.

Statssekreteraren Daniel Liljeberg medverkade och påminde i sitt anförande om att regeringen till nästa vår kommer med en landsbygdsproposition.

I SVESAM-utredningen har de även ägnat tid åt öar och skärgårdar och de nämnde även deltagandet vid TAIEX-workshop den 14-15 november som Region Gotland var medarrangör av. SVESAM har även gått utbildning i konsekvensbeskrivningsmetodik och de tar in erfarenheter från pilotöar

(Arholma, Möja och Utö nämndes, men det kan finnas fler) som visar på förutsättningar att leva året om.

Många av deltagarna och de medverkande öarna delade med sig av sina förutsättningar, inte minst Holmön som var avskuret från all kommunikation efter en storm. Några av inslagen var via länk direkt från utomhusmiljöer eller i verksamheter.

Lotten Hjelm, från Skärgårdarnas riksförbund, menade att det finns en stark vilja att driva utveckling bland boende och bofasta, en anda av att ”vi vill gärna vara delaktiga”. Skärgårdarnas riksförbund arbetar stenhårt för att möjliggöra det. ”När man träffas då lär man sig om varandras förutsättningar”.

Ett genomgående tema handlade om boende och bofasta, året-runt-öar och förutsättningar att leva året runt. Här bidrog även forskare med sina resultat av bland annat bobarhetsbedömningar.

Sammantaget går det att säga att intressenterna som var på plats under Skärgårdsriksdagen utgör en betydelsefull grupp för genomslag för ö-relaterade frågor i Sverige. Här finns goda möjligheter att stärka samarbetet med dem.

Projektets progression

Med den reviderade tidplanen om en förlängning av projektet med 2 månader till den 30 november 2025, så bedömer projektgruppen att det finns goda möjligheter att klara åtagandena under våren 2025 och en fysisk workshop med OECD under oktober månad.

Parallellt med projektet så kommer Region Gotland medverka i Landsbygdsveckan och ha ett Almedalsseminarium på temat: ”Sverige – så mycket bättre med livskraftiga öar och skärgårdar: ett utvecklingssamtal och kunskapslyft för alla som vill bidra till en mer hållbar och inkluderande politik för Sveriges öar och skärgårdar”.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Erik Bäckström, analytiker, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-31
Bilaga Minnesanteckningar Skärgårdsriksdag 2025